

MILOŠ KRUPEC, výhradní zástupce výplatních strojů Francotyp pro Slovensko v letech 1940 - 1948

Politická a státoprávní situace v roce 1939 zapříčinila poměrně velkou změnu v organizaci nákupů výplatních strojů a jejich servisu v tehdy zaniklém Československu. Do roku 1939 to byla firma B. Jarolímek Praha, která byla generálním zástupcem firmy Francotyp a jejích strojů pro celé Československo. Odpojily se Sudety a zastupování v jedné zemi (Třetí říši) nebylo potřeba, tuto funkci převzala samotná firma Francotyp GmbH Berlin. V březnu došlo k osamostatnění Slovenska a Podkarpatské Rusi. Rus přešla pod vládu Budapešti a čtyři stroje a další vývoj výplatního otiskárství v této zemi dále dostal na starosti zástupce maďarský.

Na Slovensku byl pravděpodobně nějaký doběh, doba, kdy ještě B. Jarolímek poskytoval nutnou péči a servis poměrně velkému počtu strojů v této zemi. Již v roce 1939 se dojednalo, že **bude nutno najít nového zástupce. Francotyp GmbH se rozhodl pro firmu Miloš Krupec, který měl v náplni velkoobchod kancelářskými potřebami a zcela určitě i navázanými kancelářskými stroji (jako tomu bylo v případě firmy B. Jarolímek).**

V německých archivech jsem objevil zajímavý doklad: kmenový list (Stammkarte) výplatního stroje Francotyp číslo C 33036 s němými částmi otisku (začerveněné denní razítko a začerveněné místo pro označení). Co bylo definitivní, bylo výplatní razítko s novým názvem státu. Slovensko si zachovalo prvorepublikový vzor výplatního otisku - výplatní razítko s větrnou růžicí či motýlkem. Tento výplatní stroj byl pravděpodobně pro neznámého klienta či jen prostě to byl nákup s pozdějším prodejem. Podrobné studium by jistě určilo uživatele. Nejlépe by k tomuto účelu posloužil Katalog odtlačkov výplatních strojů SLOVENSKO 1939 - 1945 Jána Marenčíka (Košice 2008).

3.9.2017 (187) Dienstzeit - Stempel-Einzel

Stempelbild

03 6 42 52 0044 SLOVENSKO *020

Francotyp C 33036 Post

Firma Miloš Krupec, Bratislava

Motor Nr. Volt PS

Ubersetzung: Motor Masch. Riemen

Geliefert 3. G. 1942

Stand des Summenzählers Sperrung Kč. 2000,-

Stand des Kartenzählers angefangene Karte Nr.

Plombenschlüssel (Post) gez. Nr. Permutationsnummer 8197a

Reserveklischees oder geänderte Klischees 1 fert. Kl.

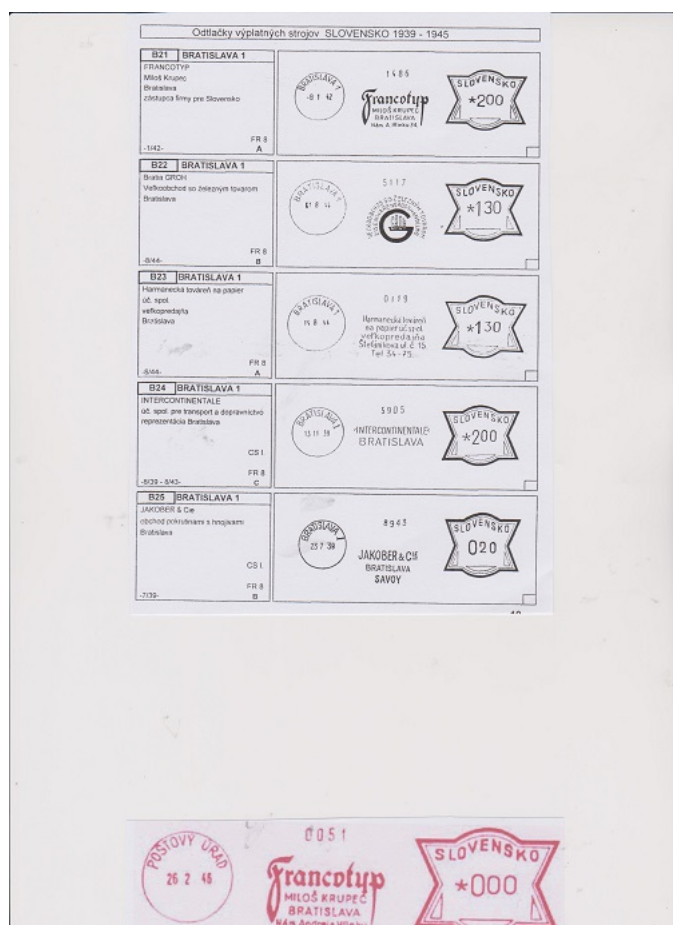
Spezialeinrichtungen

https://www.stempel-einzel.com/

202

Marenčíkův Katalog je prospěšný z mnoha důvodů. Najdeme tam i záznam jednoho otisku firmy Miloš Krupec, který tato firma používala pro svou korespondenci. Datum 8. 1. 1942, záznam má číslo B 21 - strana 19 (viz reprodukce z této knížky). A nejen to, ale i řadu cenných informací v úvodu katalogu. včetně dalších informací. Dovídáme se, že

- Miloš Krupec by výhradním zástupcem Francotyp pro Slovensko,
- tato firma se stala zástupcem od roku 1940,
- Miloš Krupec nabízel výplatní stroje, model C (dva pohony - ruční anebo elektrický), otisky z tohoto modelu mají sběratelské označení FR 8h - 4m, číslice výplatního razítka včetně znaménka byly obdobné jako u strojů za bývalého Československa,
- výplatní stroj stál v roce 1941 Ks 13500,- bez daně,
- dodávky se uskutečňovaly jeden měsíc od objednávky,
- z reklamních letáků je zřejmé, že rychlost tohoto modelu byla 2000 frankatur za hodinu,
- souhlas s provozem a souhlas s označením uživatele dávalo slovenské Ministerstvo dopravy a veřejných prac, rezort poštový (kolkovaná žádost), bylo nutné souhlasit i s Podminekami a nákup se musel uskutečnit prostřednictvím Miloše Krupce, bylo určeno místo pro štoček o velikosti 40 x 25 mm (vzor otisku byl určen),
 - Miloš Krupec na ukázkou prezentoval výplatní otisk (nulák) s datem 26. 2. 1946 (vymyšlený) a s údajem "POŠTOVÝ ÚRAD" v denním razítku - viz reprodukce.

Jak to bylo v roce 1945 po osvobození. Zastupování zůstalo této firmě i následující tři roky. Vzorový výplatní otisk s označením MILOŠ KRUPCE/BRATISLAVA/STALINOVO NÁM Č. 34 byl uveden v Poštovním věstníku Ministerstva pošt číslo 5 z roku 1947 na straně 4 pod článkem 5 s názvem "Nový vzor výplatného otisku - pětímístné výplatné stroje". Bylo dovoleno používat dosavadní vzor otisků, ovšem s tím, že se budou vyměňovat fo konce roku 1948. V otisku jsou tyto nové znaky: Datum vzorového otisku ve Věstníku je 1. 12. 1946.

- dvoukruhové denní razítko bez můstků,
- ležatý obdélník,
- pětímístná hodnota s tím, že první tři číslice jsou vyšší, další dvě - haléřové viditelně menší.

Kromě uvedené pětímístné hodnoty se používaly i dosavadní stroje s troj- a čtyřmístnou hodnotou.

Díky práci Jána Marenčíka víme něco více o Miloši Krupcovi, který skončil v roce 1948 celočeskoslovenským komunistickým znárodněním. Pak už historii známe. Nevíme však dostatečně mnoho o této firmě a o osobnostech v ní působících.

Ale přece jen. V práci Československá filatelie, která popisuje i historii československé filatelie jsem se na straně 17 dočetl zajímavou věc. Dne 5. září 1948 s byl v Praze ustaven Svaz českých filatelistických spolků a 28. listopadu 1948 Ústředí československých filatelistických spolků svolal XI. Valnou hromadu. Zde bylo zastoupeno 49 spolků z celé republiky. Změnily se stanovy a všechny tři svazy z Československa ohlásily vstup do nového Ústředí. **Do čela byl zvolen devítičlenný výbor, kde byli i dva zástupci ze Slovenska. Druhým místopředsedou se stal Miroslav Krupec z Bratislavy. Otázka zní: je tato osoba identická s Milošem Krupcem?**

Snad se odpovědi na tuto záhadu dočkáme. Dodávám, že předsedou byl zvolen Zdeněk Kvasnička, též sběratel výplatních otisků, který stál v čele Odboru frankotypů při KČF v druhé polovině 30. let, a tajemníkem Karel Basika.